

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Іван МАРЧЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Теорія міжнародних відносин” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки:

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

освітні програми _____ Міжнародні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» є формування у здобувачів сучасного бачення теорії міжнародних відносин, особливостей наукового дослідження та трактування найважливіших явищ і процесів у міжнародних відносинах, ознайомити Здобувачів зі сферою взаємодії держав, країн, націй на міжнародній арені, з сучасним станом міжнародних відносин України, а також базовими поняттями, умовами та правилами міжнародних зносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Ознайомлення студентів з еволюцією та сучасними школами теорії міжнародних відносин, ключовими категоріями та поняттями, які визначають розвиток світової політики.

Навчання застосуванню різних теоретичних підходів (реалізм, лібералізм, конструктивізм тощо) для аналізу міжнародних процесів та конфліктів.

Вироблення здатності критично оцінювати міжнародні події, тенденції та політику держав, що є необхідною основою для подальшої професійної діяльності у сфері міжнародних відносин та дипломатії.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
4-й	-

Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
семінарські заняття – 16 год.	
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
72 год.	-
у т.ч. індивідуальні завдання	
курсова робота – 20 год.	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми Здобувачи мають досягти наступних результатів:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН20. Аналізувати особливості міжнародних безпекових комплексів, основних проблем національної та міжнародної безпеки.

1.8. Передумови вивчення дисципліни: передбачається успішне опрацювання здобувачем

дисциплін “Вступ до фаху”, “Історія міжнародних відносин”.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні теоретичні концепції міжнародних відносин

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Теорія міжнародних відносин».

Поняття «Міжнародні відносини», «Світова політика» і теорія міжнародних відносин. Класифікація теорій міжнародних відносин. Об’єкт і предмет міжнародних відносин.

Тема 2. Учасники, форми, рівні міжнародних відносин та методи їх вивчення.

Теоретичні основи і концептуальні засади міжнародних відносин. Учасники міжнародних відносин. Цілі і засоби учасників міжнародних відносин. Методи вивчення міжнародних відносин.

Тема 3. Міжнародні системи: теоретичні аспекти, типологія та класифікація.

Сутність і роль держави як учасника міжнародних відносин. Сучасні виклики державі як головному актору міжнародних відносин та складової міжнародних систем: признаки, функції, сучасна форма. Поняття «міжнародна система» та особливості його наукового тлумачення.

Елементарна міжнародна система. Елементи міжнародної системи. Підсистеми учасників та відносин, їх взаємозв’язок та взаємообумовленість, історичні етапи розвитку.

Тема 4. Еволюція сучасних міжнародних систем.

Історичні етапи еволюції міжнародних систем, типології та їхні особливості становлення. Закон динамічної рівноваги у міжнародних відносинах. Ієрархія міжнародних систем. Складові могутності та її визначення за методиками Дж. Лі Рея, В.Фукса, К.Джермана, Р.Клайна. Ранги учасників (держав) міжнародних відносин та їх можливості.

Розділ 2. Основні сучасні геополітичні концепції та доктрини у міжнародних відносинах

Тема 5. Теорії міжнародного середовища.

Поняття геополітичних процесів: «геополітичні відносини між державами»; «баланс сил у геополітиці»; «політичний простір»; «експансія». Основні категорії геополітики: держава, кордон, стратегія, «геостратегічний регіон», «геополітичний статус держави», «геополітичний конфлікт». Основні функції сучасної геополітики.

Базові поняття географічного детермінізму та його аналіз. Основні фактори що впливають на його формування – соціальні та несоціальні. Еволюція основних концепцій географічного детермінізму та його вплив на формування держави. Основні класичні школи географічного детермінізму: теоретичні аспекти, типологія та класифікація.

Тема 6. Основні класичні школи геополітики: теоретичні аспекти, типологія та класифікація.

Базові поняття класичної геополітики та її аналіз. Еволюція основних концепцій класичної геополітики у роботах: Фр. Ратцеля, К. Ріттера, Х. Маккіндера, Р. Челлена, А. Мехена, К. Шмітта, Н. Спикмена, К. Хаусхоффера.

Тема 7. Українська школа геополітики.

Історія зародження української геополітики. Основні напрями української школи геополітики: Західна, Східна, Чорноморська, Геоцентрична доктрини. Сучасне бачення української геополітичної думки.

Тема 8. Геополітичні концепції та їхня роль у сучасних міжнародних відносинах.

Зародження сучасних геополітичних ідей. Особливості і фактори сучасної геополітики. Сучасна геополітика та геостратегія англо-американської, європейської, та інших шкіл та їхня роль у формуванні конфігурації світу.

Роль стратегії у сучасній геополітиці. Теоретичні концепції сучасних геополітиків: Зб. Бжезинського, Дж. Фрідмана та інших. Сучасні моделі світового порядку.

Розділ 3. Основні концепції міжнародних відносини в сучасних умовах

Тема 9. Теорії міжнародних відносин після закінчення «Холодної війни».

Концепція «кінця історії» Ф. Фукуяма. Концепція «зіткнення цивілізацій» С. Хантингтона. Неомарксизм та «Світ-системний» аналіз Е. Валлерстайна.

Тема 10. Сутність, типологія міжнародних конфліктів та шляхи їх вирішення.

Поняття «конфлікту», його типи та функції. Основні напрями дослідження міжнародних конфліктів. Особливості конфліктів сучасності. Механізми урегулювання міжнародних конфліктів.

Поняття «безпека». Концепція кооперативної безпеки. Концепція людської безпеки. Теорія демократичного миру. Військово-політичні аспекти міжнародної безпеки.

Тема 11. Теорії модернізму та постмодернізму.

Системні теорії міжнародних відносин. Теорії зв'язку та поля. Теорії раціоналізму, мондіалізму, гегемонізму та контргегемонізму, нормативізм. Багатополарність у міжнародних відносинах.

Тема 12. Міжнародна політична економіка, її роль у міжнародних відносинах.

Розгляд ролі економічних процесів у формуванні та вплину на міжнародні відносини. Політекономія в роботах авторів основних класичних і неокласичних теоретичних шкіл міжнародних відносин.

Теоретичні підходи до вивчення глобалізації. Світова політика і світова економіка в умовах глобалізації. Глобалізація і національні інтереси. Етнополітичні процеси в сучасному світі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основні теоретичні концепції міжнародних відносин												
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Теорія міжнародних відносин».	7	2	1			4						

Тема 2. Учасники, форми, рівні міжнародних відносин та методи їх вивчення.	9	4	1			4						
Тема 3. Міжнародні системи: теоретичні аспекти, типологія та класифікація.	9	4	1			4						
Тема 4. Еволюція сучасних міжнародних систем.	7	2	1			4						
Разом за розділом 1	32	12	4			16						
Розділ 2. Основні сучасні геополітичні концепції та доктрини у міжнародних відносинах												
Тема 5. Теорії міжнародного середовища.	7	2	1			4						
Тема 6. Основні класичні школи геополітики: теоретичні аспекти, типологія та класифікація.	11	4	2			5						
Тема 7. Українська школа геополітики.	7	2	1			4						
Тема 8. Геополітичні концепції та їхня роль у сучасних міжнародних відносинах.	9	2	2			5						
Разом за розділом 2	34	10	6			18						
Розділ 3. Основні концепції міжнародних відносини в сучасних умовах												
Тема 9. Теорії міжнародних відносин після закінчення «Холодної війни».	8	2	2			4						
Тема 10. Сутність, типологія міжнародних конфліктів та шляхи їх вирішення.	9	2	2			5						
Тема 11. Теорії модернізму та постмодернізму.	7	2	1			4						
Тема 12. Міжнародна політична економіка, її роль у міжнародних відносинах.	10	4	1			5						
Разом за розділом 3	34	10	6			18						
Курсова робота	20					20						
Усього годин	120	32	16			72						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наукова сутність теорії міжнародних відносин. Об'єкт та предмет дослідження. Учасники міжнародних відносин.	2
2.	Реалізм в теорії міжнародних відносин.	2
3.	Лібералізм в теорії міжнародних відносин.	2
4.	Неореалізм, як сучасна концепція міжнародних відносин.	2
5.	Неолібералізм, як сучасна концепція міжнародних відносин.	2
6.	Марксизм та неомарксизм в теорії міжнародних відносин.	2
7.	Історична еволюція розвитку міжнародних систем. Особливості конфліктів сучасності. Механізми урегулювання міжнародних конфліктів.	2
8.	Сучасні концепції міжнародних відносин: мондіалізм та теорії глобалізації в міжнародних відносинах.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювати тему: Наукова сутність теорії міжнародних відносин. Об'єкт та предмет дослідження. Учасники міжнародних відносин	6	
2.	Опрацювати тему: Школа реалізму в теорії міжнародних відносин.	8	
3.	Опрацювати тему: Школа лібералізму в теорії міжнародних відносин.	8	
4.	Опрацювати тему: Школа неореалізму, як сучасна концепція міжнародних відносин.	8	
5.	Опрацювати тему: Школа неолібералізму, як сучасна концепція міжнародних відносин.	8	
6.	Опрацювати тему: Школи марксизму та неомарксизму в теорії міжнародних відносин.	8	
7.	Опрацювати тему: Історична еволюція розвитку міжнародних систем. Особливості конфліктів сучасності. Механізми урегулювання міжнародних конфліктів.	6	
8.	Підготовка курсової роботи	20	
	Разом	72	

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним навчально-дослідним завданням є підготовка курсової роботи протягом семестру навчання. Мета курсової роботи полягає в засвоєнні та розширенні здобувачами теоретичних знань, оволодінні навичками самостійного вивчення матеріалу з дисципліни «Теорія міжнародних відносин», вмінні узагальнювати вивчений матеріал і робити об'єктивні висновки.

Курсова кваліфікаційна робота повинна мати характер теоретичного та прикладного дослідження за обраною здобувачем темою та служити етапом його підготовки до майбутньої діяльності у визначеній сфері, кроком до написання наукових робіт.

Матеріали, що приводяться в роботі, повинні бути логічно взаємопов'язані, щоб кожен подальший розділ був логічним продовженням попереднього і витікав з приведених висновків. Формулювання повинні бути точними, зрозумілими, висловлені грамотно.

Курсова робота повинна мати певну логіку побудови, послідовність викладення матеріалу і завершеність дослідження.

Курсова робота складається з наступних частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;

– перший розділ має бути теоретичним і являти собою методологічну основу для дослідження конкретної тематики. У ньому формулюється проблематика дослідження, досліджуються всі точки зору, обґрунтовуються і розкриваються методи дослідження. У цьому розділі має бути показано, які існують теоретичні підходи до даної проблеми, визначені методи, найбільш прийнятні для її вирішення;

– другий розділ основної частини має бути більш конкретним, детально розкривати сутність теми роботи. У ньому досліджується сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників, проводиться аналіз існуючих проблем і їх практичне рішення. У цьому розділі бажано дати оцінку повноти розв'язання визначених завдань, достовірності одержаних результатів (характеристик, показників), їх порівняння з аналогічними дослідженнями українських та зарубіжних авторів. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній темою роботи;

- висновки (заклучна частина);

– список використаних джерел (кількість джерел літератури має складати не менше 20 найменувань);

- додатки (за необхідністю).

Обсяг роботи – 20–25 сторінок.

Курсова робота має бути виконаною і оформленою з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт – Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – 20 мм, правим – 15 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Абзацний виступ має бути скрізь однаковий – 1,0 см.

Тематика робіт – “Школи теорії міжнародних відносин у сучасних зовнішньополітичних доктринах та векторах розвитку країни” (країна обирається здобувачем та затверджується викладачем без повторення в рамках однієї академічної групи).

7. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення кейсів, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. Методи контролю.

При вивченні дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний та письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування, або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів Здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення балів, при отриманні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєнням тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки Здобувачів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань (підготовка і виступ з презентацією);
- виконання курсової роботи.

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь, практичних навичок Здобувачів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Час виконання – до 80 хвилин. Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів.

Творче питання – 10 балів.

Тести – 20 балів (10 тестових завдань x 2 бали)

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь).

9. Схема та критерії нарахування балів

В основу рейтингової системи навчання покладено принцип накопичення балів за певний період навчання (розділ, семестр, рік), які Здобувач отримує за виконання різних видів діяльності. Сума цих балів виступає в ролі кількісного показника якості роботи здобувача.

Оцінка успішності Здобувача є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння зазначених розділів.

Поточний контроль та самостійна робота													Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3				Курсова робота			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		60	40	100
10				15				15				20			

T1-T12 – теми курсу

Загальна кількість балів за успішне виконання завдань під час засвоєння розділів предмету – 60 балів, з них:

- 10 балів – поточний тестовий контроль (1 бал за кожну правильну відповідь);
- 10 балів – активна участь на семінарських заняттях (а саме: від 9 до 10 балів –

здобувач не пропускає занять без поважних причин, бере активну участь в обговоренні під час задачі практичних робіт, ставить якісні питання іншим здобувачам, вносить суттєвий вклад у колективне обговорення, проявляє конструктивну активність; від 6 до 8 балів - здобувач не пропускає занять без поважних причин, зазвичай активний, іноді допускає неточності чи не завжди готовий чітко відповісти на уточнююче питання викладача чи інших здобувачів; від 2 до 5 балів – здобувач пропускає певну кількість занять без поважних причин, часткова активність, поверхневність у відповідях, пасивність у дискусіях; 0-2 балів - відсутність активності, систематичні пропуски, нездатність відповісти на питання викладача).

- 20 балів – виконання та презентація індивідуальних практичних робіт;
- 20 балів – виконання та захист курсової роботи.

Індивідуальне практичне завдання (передбачено виконання двох завдань протягом семестру, до 10 балів за кожне) передбачає підготовку та презентацію за визначеною темою та оцінюється за наступними критеріями:

9–10 балів – Завдання виконане повністю; матеріал розкритий глибоко, логічно, аргументовано; презентація змістовна, структурована, супроводжується ілюстративним матеріалом (слайди, схеми тощо); студент упевнено орієнтується в темі, дає розгорнуті відповіді на запитання; дотримано академічної доброчесності.

6–8 балів – Завдання виконане в основному правильно; є незначні неточності або поверхнєве розкриття окремих аспектів теми; презентація менш структурована або частково неповна; студент відповідає на запитання, але з труднощами; використано мінімальну кількість джерел.

2–5 бали – Завдання виконане частково; зміст неповний або з помилками; презентація слабо структурована або містить формальні помилки; студент демонструє слабе розуміння теми, майже не орієнтується у власному матеріалі.

Менше 2 балів – Завдання не виконане або виконане формально, з порушенням академічної доброчесності (плагіат, відсутність джерел, списування); відсутня або незрозуміла презентація; студент не може відповісти на запитання викладача.

За результатами захисту курсової роботи, здобувачем може бути отримано до 20 балів, за наступними критеріями:

Критерії оцінювання підготовки та захисту курсової роботи

Критерії оцінювання	Бали
1. Здобувач показав глибокі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів певними навичками дослідної роботи : збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків. 3. Дає свої рекомендації і пропозиції з предмету дослідження. 4. Виконав роботу грамотно літературною мовою. 5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін. 6. На захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, чітко і впевнено відповідав на запитання членів комісії.	15-20
1. Здобувач показав досить високі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів певними навичками дослідної роботи : збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури. 3. Дає свої рекомендації і пропозиції з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування.	

4. Виконав роботу грамотно літературною мовою, але припустився нечисленних граматичних та стилістичних помилок. 5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін. 6. На захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповідав на запитання членів комісії.	10-15
1. Здобувач показав достатні теоретичні знання з дисципліни. 2. В основному оволодів певними навичками дослідної роботи: збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу; мають місце окремі фактичні помилки і неточності. 3. Не може чітко сформулювати пропозиції і рекомендації з предмету дослідження або обґрунтувати їх. 4. Припускається помилок в оформленні роботи та її науково-довідкового апараті. 5. Допускає чисельні граматичні та стилістичні помилки. 6. На захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на запитання членів комісії.	5-10
Під час захисту Здобувач проявив повне незнання досліджуваної проблематики, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання, що свідчать про несамотійне виконання курсової роботи.	0

Підсумковий контроль – 40 балів, з них:

- 20 балів (2 теоретичних питання по 10 балів);
- 20 балів (20 тестових завдань).

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичні питання – 10 балів x 2 питання. Оцінюється за наступними критеріями:

8 – 10 балів - здобувач повністю розкриває сутність питання, надає практичні приклади, демонструє спектр різних думок щодо проблематики

5 – 7 балів - здобувач розкриває сутність питання, наводить основні його аспекти, але робить висновок не чітко та не спираючись на загальновідомі факти.

2 – 4 балів - здобувач лише частково розкриває сутність питання, поза увагою залишаючи основні його аспекти.

Менше 2 балів - здобувач майже не розкриває основної сутності питання.

Тестові завдання – 20 балів (10 тестових завдань x 2 бали за правильну відповідь).

За підсумками поточного та підсумкового контролю Здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел інформації під час підсумкового контролю, здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Умовою допуску здобувача до екзаменаційної роботи вважається наявність 20 балів, накопичених протягом навчального семестру та успішний захист курсової роботи.

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-баловою шкалою переводиться у 4-рівневу шкалу оцінювання у такий спосіб:

Бали за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
--	--------

90-100	відмінно
70 - 89	добре
50 - 69	задовільно
0 - 49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин : навч. посіб. / В. Ф. Цимбалістий ; рецензенти О. П. Григоренко, Л. А. Виговський. Київ : Новий світ-2000, 2025. 360 с.
2. Теорія міжнародних відносин : підручник / за ред. М. П. Требіна ; М. П. Требін, Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов та ін. Харків : Право, 2022. 432 с.
3. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Кондор, 2022. 296 с.
4. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / О. Н. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко та ін. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 206 с.
5. Основи теорії міжнародних відносин : навч. посіб. / [Л. О. Дорош та ін.]. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015 (проте містить елементи сучасного підходу). 241 с.
6. Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 156 с.

Допоміжна література

1. Міжнародна інформаційна безпека : підручник / [Є. А. Макаренко та ін.]. Київ : VADEX, 2023. 540 с.
2. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел ; за ред. Г. П. Ситника. Київ : Кравченко Я. О., 2021. 243 с.
3. Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості. К.: Vivat, 2021. 288 с.
4. Соціологія міжнародних відносин : навч. посіб. / Т. М. Іванець. Харків, 2021.
5. Андрєєва О. В. Україна у міжнародних рейтингах (2020–2023) : монографія. Ужгород : Ліра, 2024. 168 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, інше методичне забезпечення

1. Україна дипломатична: Науковий щорічник. URL : https://www.gdip.com.ua/pages/view/ukrana_diplomaticna
2. Науковий вісник Дипломатичної Академії України. URL : <http://dipacadem.kiev.ua/naukova-diyalnist/naukovyj-visnyk/>
3. Верховна Рада України. URL : www.rada.gov.ua
4. Міністерство закордонних справ України. URL : www.mfa.gov.ua
5. Міністерство економіки України. URL : www.me.gov.ua
6. Foreign Affairs Magazine. URL : <https://www.foreignaffairs.com/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Теорія міжнародних відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1486>.